

จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ THE PUBLIC MIND OF PRESCHOOL CHILDREN THROUGH ACTIVE LEARNING

นวลจันทร์ พะท่าโล¹, ดร.ราชนันท์ บุญธิมา², รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ปิญโญอนันตพงษ์³

Nounjan Tatamlo¹, Dr.Rachan Boonthima², Prof.Dr.Sirinma Pinyoanuntapong³

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนกุหลาบวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 15 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ และแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .70 ใช้แบบแผนการทดลอง One – Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ Dependent Sample และขนาดส่งผลของโคเฮน (Cohen's d)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยรายด้านทุกด้านและโดยรวม ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ ($\bar{x}=8.80$) หลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง ($\bar{x}=14.47$) และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยรายด้านทุกด้านและโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ($\bar{x}=4.93$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x}=4.80$) และด้านความมีน้ำใจ ($\bar{x}=4.73$) แสดงว่าการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมให้เด็กมีคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะ รายด้านทุกด้านและโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างชัดเจน ($t=4.93^{**}$ - $t=5.33^{**}$) และมีขนาดส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะทุกด้านและโดยรวมในระดับมาก ($d=1.27$ - $d=1.88$)

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ, เด็กปฐมวัย, การจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ

¹ นิสิตปริญญาโทสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ที่ปรึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ ที่ปรึกษาร่วมปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and compare the public mind behaviors of preschool children before and after the active learning. The sample used in the study was 15 preschool boys and girls, with 4-5 years of age, who were studying in second year kindergarten in second semester of 2014 academic year at Kularpwittaya School under the Office of the Private Education Commission. The 24 experiments through the learning with active learning were carried out within the period of 8 weeks, 3 days a week, and 45 minutes for each day. The research instruments were plans for active learning and an evaluation form for the public mind of preschool children with the reliability of .70. The research followed the one-group pretest-posttest design and the data were statistically analyzed by using dependent sample t-test and Cohen's d effect size.

The results of research revealed that, both in general and in all individual areas, the public mind behaviors of preschool children before the active learning were at the level of Express behaviors when others guided ($\bar{x} = 8.80$) while the public mind behaviors after the active learning were at the level of Express behaviors by themselves ($\bar{x} = 14.47$). Regarding the comparison of public mind behaviors of preschool children, both in general and in all individual areas, their behaviors were increased with statistical significance at the level .01 in the areas of Caring others ($\bar{x} = 4.93$), Working with others ($\bar{x} = 4.80$), and Being kind ($\bar{x} = 4.73$). These results indicated that the active learning could obviously make the scores of public mind behaviors of preschool children higher, both in general and in all individual areas ($t=4.93^{**}$ - $t=5.33^{**}$); and the effect sizes on mind behaviors, both in general and in all individual areas, were at the high level ($d=1.27$ - $d=1.88$).

Keywords: The Public Mind, Preschool Children, Active Learning

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดการไหลบ่าของกระแสวัฒนธรรมต่างชาติเป็นเหตุให้สังคมไทยเกิดการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วตามกระแสโลก สังคมไทยในอดีตที่เคยสงบร่มเย็นด้วยศาสนาและวัฒนธรรมไทย กลายเป็นสังคมแห่งการนิยมบริโภค ผลผลิตทางอุตสาหกรรม ส่งผลให้วิถีชีวิตที่เคยเรียบง่าย ประณีประนอม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลายเป็นการแก่งแย่งแข่งขันแสวงหาอำนาจและวัตถุเงินตรา สอดคล้องกับสุชาดา จักรพิสุทธิ์ (2544: 22 – 23) ที่กล่าวว่า การขาดจิตสาธารณะของคนไทยส่วนหนึ่งเพราะคนไทยยังคงฝังแน่นอยู่กับแนวคิดที่ว่าคนเป็นของรัฐ รัฐต่างหากที่เป็นเจ้าของประเทศเป็นเจ้าของสถานที่ราชการ เป็นเจ้าของสมบัติสาธารณะประชาชนเป็นผู้พึ่งพาหรือ

กล่าวได้ว่าคนไทยไม่มีจิตสำนึกสาธารณะ ดังนั้นสมบัติสาธารณะเกือบทุกอย่างรวมถึงธรรมชาติสิ่งแวดล้อมดิน น้ำป่าที่เป็นสาธารณะทั้งหลายจึงมักเสียหายไม่มีใครรู้สึกเป็นเจ้าของที่จะดูแลรักษา จึงพบสมบัติที่เป็นสาธารณะต่างๆอยู่ในสภาพที่ชำรุดเสียหายปัญหาสิ่งสาธารณะสมบัติถูกทำลายกันมากขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความเคยชินในการใช้ทรัพยากรในอดีตของคนไทยที่มีทรัพยากรมาก ทำให้คนไทยประมาทใช้ของฟุ่มเฟือย เมื่อทรัพยากรเปลี่ยนไปแต่นิสัยเดิมยังคงอยู่จึงเกิดการแก่งแย่งทรัพยากร ทำให้คนเห็นแก่ตัวเห็นแก่พรรคเห็นแก่พวก มีการหลบหลีกการเอาตัวรอดของแต่ละคนในสังคมขาดจิตสาธารณะ (Public Mind) ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

สังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย ครู/ผู้ใหญ่ควรมีบทบาทให้ความรักและความผูกพันแก่เด็กทั้งนี้เพื่อช่วยให้เด็กมี

พัฒนาการทางอารมณ์ที่สมบูรณ์ ในการเตรียมเด็กเข้าสู่ระบบโรงเรียนเด็กจำเป็นต้องผสมผสานทักษะทางสติปัญญา คุณภาพของแรงจูงใจ และทักษะทางอารมณ์-สังคม เพื่อประสบความสำเร็จในโรงเรียน เด็กต้องสามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น ควบคุมความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและเข้ากับกลุ่มเพื่อนและครูผู้สอนได้ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ 2558 : 77-78) การปลูกฝังจิตใจให้เป็นบุคคลมีความรับผิดชอบต่องานและสังคมเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเรื่องจากภายใน “จิตสาธารณะ” จึงนับว่า เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้บุคคลมีน้ำใจเอาใจใส่ต่อผู้อื่นรู้จักเสียสละ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และร่วมแรงร่วมใจมีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต และช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2543 :16) เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับเด็กที่ส่งเสริมเด็กได้รับการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและปลูกฝังให้เด็กเป็นบุคคลที่มีน้ำใจ เอาใจใส่ผู้อื่นและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ซึ่งเป็นพื้นฐานของเด็กผู้มีจิตสาธารณะได้อย่างเหมาะสม

การจัดการประสบการณ์เป็นสิ่งสร้างสรรค์การเรียนรู้ให้กับเด็กเป็นอย่างมากตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กล่าวถึงประสบการณ์ว่า ประสบการณ์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตหรือช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตบุคคลแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพ

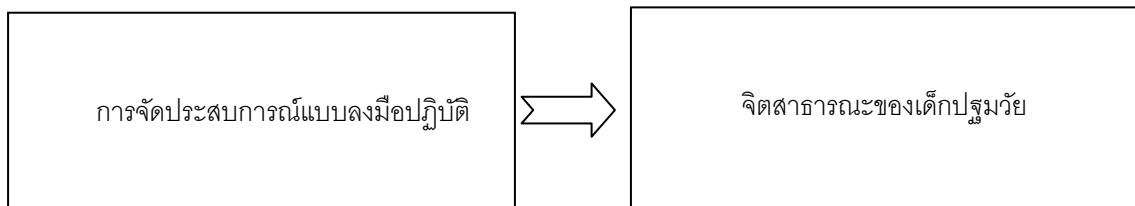
แวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547ก: 14) ซึ่งสิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2544: 154) กล่าวว่าถ้าเด็กได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการ ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรให้เด็กเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมกระบวนการคิด การทดลอง ซึ่งทำให้เด็กเกิดความเข้าใจความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

การจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องเริ่มจากง่ายไปยาก จากรูปธรรมไปสู่ที่รูปธรรมและนามธรรม ใช้สื่อต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ ค้นคว้าทดลองจนต้องจัดการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้เนื้อหาทักษะและกระบวนการไปพร้อมๆ กัน ซึ่งรูปแบบการสอนที่น่าสนใจรูปแบบหนึ่ง คือ การจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) อันเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นในเรื่องของกระบวนการปฏิบัติผ่านทางกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและทำงานร่วมกันอันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิดที่หลากหลาย โดยการจัดการประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติจะเน้นที่ตัวเด็กเป็นสำคัญสอดคล้องกับ สัญญา ภัทรากร. (2552: 155-156) ซึ่งกล่าวว่าจัดการประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติและศึกษาความรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือทำและคิดในสิ่งที่กำลังทำจากข้อมูลหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับผ่านทางฟัง การพูด การอ่านและการเขียนการฟังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายเข้าใจได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและจดจำได้นานมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการจัดการประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติเป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับเด็กปฐมวัย ดังนั้นเราจึงควรส่งเสริมให้

เด็กมีจิตสาธารณะตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้รับการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมหรือ “สาธารณะ” ตั้งแต่วัยเด็กด้วยการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติให้เด็กได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด การทดลอง ซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างพฤติกรรมจิตสาธารณะและนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่ดีในสังคม

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาว่าตัวแปรจัดกระทำคือการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติส่งผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยรายด้านและโดยรวม หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนจิตสาธารณะของเด็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลอง One – Group Pretest – Posttest Design (สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์, 2550:15) ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย ชาย-หญิงที่มีอายุ 4-5 ปีที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนกุหลาบวิทยา เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักเรียนทั้งหมดจำนวน 57 คน และใช้เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติมีจำนวนทั้งหมด 24 แผน ขั้นตอนการดำเนิน

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างประสบการณ์ต่างๆ ให้กับเด็กปฐมวัย สามารถส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดจิตสาธารณะได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ

กิจกรรมการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติสามขั้นตอนคือ **ขั้นนำ** เป็นขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยการร้องเพลง คำคล้องจองและนิทาน โดยการใช้วิธีสนทนาถามคำถามหรือการใช้สื่อประกอบเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนการปฏิบัติกิจกรรม **ขั้นดำเนินกิจกรรม** โดยแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มกลุ่มละ 4-5 คน ลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจากการค้นคว้าทดลองปฏิบัติการเพื่อสืบค้นหาคำตอบจนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วช่วยกันเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดให้เรียบร้อย **ขั้นสรุป** ดำเนินการโดยให้เด็กออกมานำเสนอผลงาน สนทนา ร่วมกันระหว่างเด็กและครูเมื่อทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อย

เพื่อทบทวนประสบการณ์และนำเสนอผลงานที่สะท้อนความคิดเห็นจากการลงมือปฏิบัติจริง และ 2) แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย ที่ครอบคลุมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย สามด้าน ซึ่งมีข้อรายการประเมินจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความมีน้ำใจ จำนวน 3 ข้อ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น จำนวน 3 ข้อ และด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น จำนวน 3 ข้อ ซึ่งใช้เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบ 0-1-2 และหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญสามท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัย พิจารณาลงความเห็นได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง .67 – 1.0 และหาค่าอำนาจจำแนก (CITC) ที่มีค่ามากกว่า .20 ขึ้นไปทุกข้อรายการ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2557: 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 ซึ่งมีค่าสูงเพียงพอสามารถนำมาใช้ศึกษาวิจัยได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 45 นาที รวม 24 ครั้ง โดยผู้วิจัยทำการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์และเก็บคะแนนไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการจัดกิจกรรมตามวันเวลาที่กำหนด เมื่อดำเนินการทดลองจนครบ 8 สัปดาห์แล้วจึงนำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะฉบับเดิมมาประเมินซ้ำและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัย รายข้อ รายด้านและโดยรวมทั้งหมดก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบการลงมือปฏิบัติ แยกรายข้อ รายด้านและโดยรวมทั้งหมด มาวิเคราะห์

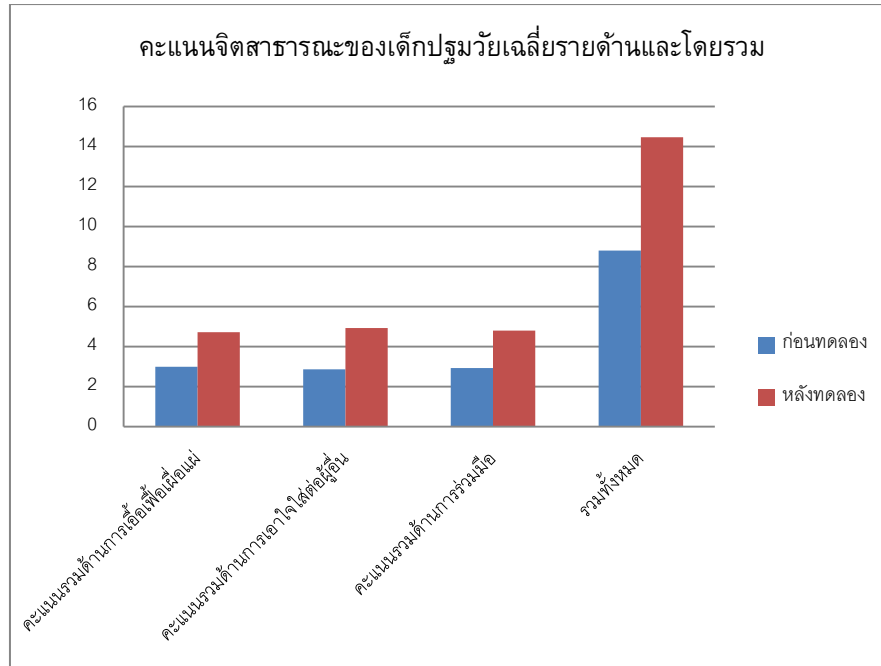
หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบ และทดสอบความแตกต่างเฉลี่ย โดยใช้ Dependent Sample t-test ทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ และในกรณีที่พบว่าค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ จะคำนวณค่าขนาดส่งผล (Effect Size) โดยใช้สูตรขนาดส่งผลของโคเฮน (Cohen's d) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2557: 138) ปรากฏผลตามลำดับดังนี้

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อแรก พบว่าระดับคะแนนจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนรายข้อทุกข้อรายด้านทุกด้าน และคะแนนโดยรวมทั้งหมด อยู่ในระดับการแสดงผลพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ โดยคะแนนรายข้อสามข้อที่มีอันดับต่ำสุดคือ ข้อ 2.3 การยอมรับความ สามารถของผู้อื่น ($\bar{X}=0.73$) ข้อ 3.1 การปฏิบัติตามข้อตกลง ($\bar{X}=0.80$) และข้อ 1.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล ($\bar{X}=0.87$) และสามข้อที่มีอันดับสูงสุดคือ ข้อ 1.3 การมีจิตอาสา ($\bar{X}=1.13$) ข้อ 2.2 ความเมตตาต่อผู้อื่น ($\bar{X}=1.13$) และข้อ 3.2 การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X}=1.13$) ตามลำดับ และมีคะแนนรายด้านตามลำดับ ดังนี้ ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ($\bar{X}=2.87$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X}=2.93$) และด้านความมีน้ำใจ ($\bar{X}=3.00$) และคะแนนรวมทั้งหมด ($\bar{X}=8.80$) และหลังได้รับการจัดประสบการณ์ มีคะแนนรายข้อทุกข้อ รายด้านทุกด้าน และคะแนนโดยรวมทั้งหมด อยู่ในระดับแสดงผลพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง ดังนี้ คะแนนรายข้อสามอันดับต่ำสุดคือ ข้อ 1.1 การเสียสละ ($\bar{X}=1.53$) ข้อ 3.3 การเคารพตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=1.53$) ข้อ 1.3 การมีจิตอาสา ($\bar{X}=1.53$) และสามอันดับสูงสุดคือ ข้อ 1.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล ($\bar{X}=1.67$) ข้อ 3.1 การปฏิบัติตามข้อตกลง ($\bar{X}=1.73$) และข้อ 2.1 ความปรารถนาดี ($\bar{X}=1.73$) โดยมีคะแนนรายด้านตามลำดับ ดังนี้ ด้านความมีน้ำใจ ($\bar{X}=4.73$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X}=4.80$) และ ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ($\bar{X}=4.93$) และคะแนนโดยรวมทั้งหมด ($\bar{X}=14.47$) ดังแสดงในตาราง 1.

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสภาวะของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการประเมินก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ

จิตสภาวะของเด็กปฐมวัย	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. ด้านความมีน้ำใจ				
1.1 การเสียสละ	1.00	0.65	1.53	0.52
1.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล	0.87	0.64	1.67	0.49
1.3 การมีจิตอาสา	1.13	0.52	1.53	0.52
ความมีน้ำใจโดยรวม	3.00	1.13	4.73	0.59
2. ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น				
2.1 ความปรารถนาดี	1.00	0.76	1.73	0.46
2.2 ความเมตตาต่อผู้อื่น	1.13	0.74	1.53	0.52
2.3 การยอมรับความสามารถของผู้อื่น	0.73	0.59	1.67	0.49
การเอาใจใส่ต่อผู้อื่นโดยรวม	2.87	1.41	4.93	0.70
3. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น				
3.1 การปฏิบัติตามข้อตกลง	0.80	0.68	1.73	0.46
3.2 การทำงานที่ได้รับมอบหมาย	1.13	0.64	1.53	0.52
3.3 การเคารพตนเองและผู้อื่น	1.00	0.38	1.53	0.52
การทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยรวม	2.93	1.16	4.80	0.68
จิตสภาวะโดยรวม	8.80	2.76	14.47	1.06

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมจิตสภาวะ รายข้อทุกข้อ คะแนนรวมรายด้านทุกด้าน และคะแนนโดยรวมทั้งหมด ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับการแสดงผลพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ และหลังได้รับการจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับแสดงผลพฤติกรรมจิตสภาวะได้ด้วยตนเอง ดังแสดงในภาพประกอบ 2.

ภาพประกอบ 2. แผนภูมิคะแนนเฉลี่ยของจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยแยกรายด้านและโดยรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่สอง พบว่าหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะโดยรวมสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมากจำนวน 6 ข้อ จาก 9 ข้อ โดยมีสองข้อที่มีขนาดส่งผลในระดับมาก อันดับต่ำสุดและสูงสุดคือข้อ 1.1 การเสียสละ ($t=3.23^{**}$; $d=0.83$) และข้อ 1.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล ($t=4.58^{**}$; $d=1.18$) ส่วนข้อ 3.2 การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ($t=2.10^{*}$; $d=0.54$) เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดส่งผลในระดับปานกลาง และอีกสองข้อ คือข้อ 1.3 การมีจิตอาสา ($t=1.70$) และข้อ 2.2 ความเมตตาต่อผู้อื่น ($t=1.87$) เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนรายด้านทุกด้านและโดยรวมทั้งหมดมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ($t=4.93^{**}$; $d=1.27$) ด้านความมีน้ำใจ ($t=5.25^{**}$; $d=1.36$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($t=5.33^{**}$; $d=1.38$) และโดยรวมทั้งหมด ($t=5.25^{**}$; $d=1.88$)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะ จำนวน 6 ข้อ จาก 9 ข้อเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก และมีเพียง 1 ข้อ เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดส่งผลในระดับปานกลาง ที่เหลือ 2 ข้อ เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนคะแนนรายด้านทุกด้านและโดยรวมทั้งหมดมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก ดังแสดงในตาราง 2.

ตาราง 2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสภาวะของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติที่จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและโดยรวมทั้งหมด

จิตสภาวะของเด็กปฐมวัย	\bar{D}	S_D	$S_{\bar{D}}$	t	df	P-value	d
1. ด้านความมีน้ำใจ							
1.1 การเสียสละ	0.53	0.64	0.17	3.23**	14	0.01	0.83
1.2 การช่วยเหลือเกื้อกูล	0.80	0.68	0.17	4.58**	14	0.00	1.18
1.3 การมีจิตอาสา	0.40	0.91	0.24	1.70	14	0.11	-
ความมีน้ำใจโดยรวม	1.73	1.28	0.33	5.25**	14	0.00	1.36
2. ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น							
2.1 ความปรารถนาดี	0.73	0.88	0.23	3.21**	14	0.01	0.83
2.2 ความเมตตาต่อผู้อื่น	0.40	0.83	0.21	1.87	14	0.08	-
2.3 การยอมรับความสามารถของผู้อื่น	0.93	0.80	0.21	4.53**	14	0.00	1.17
การเอาใจใส่ต่อผู้อื่นโดยรวม	2.07	1.62	0.42	4.93**	14	0.00	1.27
3. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น							
3.1 การปฏิบัติตามข้อตกลง	0.93	0.88	0.23	4.09**	14	0.00	1.06
3.2 การทำงานที่ได้รับมอบหมาย	0.40	0.74	0.19	2.10*	14	0.05	0.54
3.3 การเคารพตนเองและผู้อื่น	0.53	0.52	0.13	4.00**	14	0.00	1.03
การทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยรวม	1.87	1.36	0.35	5.33**	14	0.00	1.38
จิตสภาวะโดยรวม	5.67	3.02	0.78	7.28**	14	0.00	1.88

**มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 *มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยได้รับการเรียนรู้จากการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ ด้านความมีน้ำใจ ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับการแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ ($\bar{X} = 3.00$) หลังได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมจิตสภาวะได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.73$) ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับการแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ ($\bar{X} = 2.93$) หลังได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมจิตสภาวะได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.93$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับการแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ ($\bar{X} = 2.93$) หลังได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมจิตสภาวะ

ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.80$) และคะแนนรวมทั้งหมดก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับการแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะ ($\bar{X} = 8.80$) หลังได้รับการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมจิตสภาวะได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 14.47$) และจากการศึกษาผลการจัดประสบการณ์พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยจิตสภาวะโดยรวมภายหลังสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ($t = 4.93^{**}$; $d = 1.27$) ด้านความมีน้ำใจ ($t = 5.25^{**}$; $d = 1.36$) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($t = 5.33^{**}$; $d = 1.38$) และโดยรวมทั้งหมด ($t = 7.28^{**}$; $d = 1.88$)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเรียนรู้จากการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติและเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติปรากฏผลดังนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ มีพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติสามารถส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ว่า

พฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติสูงขึ้นหลังจากได้ทำการทดลอง เนื่องจากการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนและสร้างองค์ความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติระหว่างการเรียนการสอนผ่านการเขียน การพูด การฟังและการอ่านและการอภิปรายสะท้อนความคิดได้อย่างมีระบบสอดคล้องกับเชงเคอร์กอสและเบรินสไตน์ (Shenker; & Bernstein.1996: 1) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทบาทการเรียนรู้ของตนเองมากกว่าการรับความรู้หรือทักษะใหม่ๆ มาให้ โดยเป็นผู้รับฝ่ายเดียวการที่ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองและนำไปสู่การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่ซึ่งพบว่าขณะทำการทดลองการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติเด็กมีพฤติกรรมจิตสาธารณะครบทุกด้านคือ ด้านความมีน้ำใจ ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรากฏว่าเด็กมีพฤติกรรมจิตสาธารณะที่สูงขึ้นพร้อมที่จะรับข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน เป็นผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญญอนันตพันธ์. (2556:16) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนควรจัดการศึกษา

เพื่อพัฒนาคนไทยให้ครบทั้งพฤติกรรม จิตใจและปัญญา ในด้านพฤติกรรมได้แก่ วินัย การทำมาหาเลี้ยงชีพ และวิถีปฏิบัติในการบริโภค การแบ่งปัน และอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมด้านจิตใจได้แก่ คุณธรรม ความรู้สึก แรงจูงใจ และสภาพจิตใจ เช่น ความสุข ความพอใจ และความสดชื่นเบิกบาน การแบ่งปัน การร่วมมือและการช่วยเหลือ เป็นการแสดงออกที่แสดงถึงการเคารพศรัทธา การเลือกทำในสิ่งที่เหมาะสมซึ่งมีความสัมพันธ์กับการรับผิดชอบต่อสังคม จะเห็นได้จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างของคะแนนพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองแบบลงมือปฏิบัติ จำแนกรายด้านโดยเรียงตามลำดับจากที่มีการพัฒนามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านความมีน้ำใจ มีระดับคะแนนการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้น คือ ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะเท่ากับ 3.00 และหลังการทดลองค่าคะแนนอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเท่ากับ 4.73 พบว่าในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ การแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะอันเกิดจากการเรียนแบบลงมือปฏิบัติจริงของเด็กปฐมวัย ซึ่งสังเกตได้จากความมีน้ำใจของเด็กปฐมวัย ดังนั้น การจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติที่ส่งเสริมความมีน้ำใจ ส่งผลให้เด็กสามารถมีพัฒนาการในการแสดงความมีน้ำใจ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพเหมาะสมตามวัย

2. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีระดับคะแนนการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้น คือ ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการแสดงพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะเท่ากับ 2.93 และหลังการทดลองค่าคะแนนอยู่ในระดับแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเท่ากับ 4.80 พบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพฤติกรรมจิตสาธารณะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เหมาะสมตามวัย

3. ด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น มีระดับคะแนนการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้น คือ ก่อนการ

ทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการแสดงผลพฤติกรรมได้เมื่อมีผู้อื่นชี้แนะเท่ากับ 2.87 และหลังการทดลองค่าคะแนนอยู่ในระดับแสดงผลพฤติกรรมได้ด้วยตนเองเท่ากับ 4.93 พบว่าในการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติ เด็กปฐมวัยในการเอาใจใส่ต่อผู้อื่น สังเกตได้ว่าเด็กมีความพยายามเอาใจใส่ต่อผู้อื่นรอบข้าง เช่น ความปรารถนาดี มีความเมตตาต่อผู้อื่น และการยอมรับในความสามารถของผู้อื่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองและได้ใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติในครั้งนี้ เด็กได้ลงมือกระทำกับสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นของจริงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับธรรมชาติ และวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีซึ่งสอดคล้องตามหลักการเรียนรู้ของเอดการ์ เดล (Edgar Dale) ที่กล่าวว่า มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีหากการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ รูปธรรม และการเรียนรู้จะน้อยลงหากการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์นามธรรม (อรนุช ลิมตศิริ. 2542 : 27 ; อ้างอิงจาก Edgar Dale. 1969) และ ละออ ชุตติกร (2541 : 41) ได้กล่าวว่า สื่อเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กมาก สื่อที่นำมาใช้กับเด็กต้องเป็นสื่อที่เด็กได้เล่นและมีกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับที่ครูจะใช้เพื่อช่วยให้การสอนเกิดผลแท้จริง สื่อต้องเป็นตัวตนที่จับต้องได้เป็นรูปธรรมที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจชัดเจนขึ้น บางสิ่งที่ครูพูดหรือบอกอย่างเดียว เด็กจะไม่เห็นรูปร่างสื่อจะทำให้เด็กเห็นภาพชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ เพียเจต์ (Piaget) ได้กล่าวว่า การใช้สื่ออุปกรณ์เป็นรูปธรรมในการเรียนการสอน จะช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะต่าง ๆ ได้ดีขึ้นและสามารถสร้างภาพในใจได้ การสอนโดยใช้อุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมจะช่วยให้เด็กเข้าใจแจ่มชัดยิ่งขึ้น ในการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติจริง เด็กจะได้สัมผัสกับสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นของจริง ขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กจะได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส ประสบการณ์ตรงกับวัตถุ

สิ่งของต่าง ๆ จะช่วยสร้างเสริมความเข้าใจของเด็ก เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม

เมื่อเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมจิตสาธารณะทางด้านความมีน้ำใจ ในการเสียสละ การช่วยเหลือเพื่อน การมีจิตอาสาในการออกมาเป็นตัวแทนของเพื่อนในการปฏิบัติกิจกรรม มีจิตสาธารณะทางด้านการเอาใจใส่ต่อผู้อื่นในความปรารถนาดี ความเมตตาต่อเพื่อน การยอมรับความสามารถของเพื่อน ในการทำกิจกรรม และมีจิตสาธารณะทางด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรม การทำงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้ง การเคารพตนเองและผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแบนดูรา (สิริมา ภิญาญอนันตพิศ. 2550:65 อ้างอิงจาก Bandura.) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคล และสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนจะทำการลอกเลียนแบบ การเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรม การสังเกต การตอบสนองและปฏิกริยาต่างๆ สภาพแวดล้อม ผลกากระทำ คำบอกเล่า และความเชื่อถือได้ การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้น

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์แบบลงมือปฏิบัติช่วยส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยได้ดี ทั้งนี้ถ้าเด็กได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ ที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจิตสาธารณะ เพราะเด็กได้ลงมือปฏิบัติ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง โดยครูมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมเด็กและกระตุ้นให้เด็กเกิดข้อสงสัย สังเกต และคิดหาคำตอบจากการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการเรียนรู้ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างบทเรียน เด็กได้ทำกิจกรรมในหลายรูปแบบ ได้พัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ในสถานการณ์ต่างๆ ทำให้บรรยากาศในการเรียนเป็นไปอย่างมีความสุข สนุกสนาน มีความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นซึ่ง

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2558 :78) กล่าวว่า ครูปฐมวัย เป็นบุคคลที่สำคัญที่จะเป็นผู้พัฒนาเด็กให้บรรลุตามเป้าหมาย ครูปฐมวัยจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีท่าที ความรู้สึกและรู้จักการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่อง การรู้จักจัดสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนการเรียนรู้ การรู้จักใช้เทคนิค การส่งเสริมทาง อารมณ์-สังคม ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องและผู้ที

สนใจ ที่จะศึกษาพฤติกรรมจิตสภาวะของเด็กปฐมวัย สามารถที่จะศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัด ประสพการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กวัยนี้ ต่อไป

บรรณานุกรม

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2557). ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ:

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ละออ ชูติกร. (2541, กรกฎาคม). การสอนอนุบาลโดยใช้สื่อใกล้ตัว. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 2(3) : 41.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2550). การวิจัยด้านการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

----- (2550). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

----- (2556). การวัดและประเมินผลแนวใหม่: เด็กปฐมวัย (ปรับปรุงแก้ไข). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บารากซ์.

----- (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย.

วารสารวิชาการ ศึกษาศาสตร์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (77-78)

สุชาดา จักรพิสุทธิ. (2544, กรกฎาคม). จิตสำนึกสาธารณะ. ศิลปวัฒนธรรม. 22(9): 22-23.

สัญญา ภัทรการ. (2552). ผลการจัดการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและ

การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ความน่าจะเป็น. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี.

อรนุช ลิมตศิริ. (2542). การสอนเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Shenker, J. I.; Goss, S. A.; & Bernstein, D. A. (1996). Instructor's Resource Manual for Psychology :

Implementing Active Learning in the Classroom. Retrieved September 22, 2011, from

<http://s.psych/uiuc.edu/~jskenker/active.html>.